

1926

G O S P O D A R

Št. 7.

Narodni poslanec Vlad. Pušenjak.

Vrednost našega denarja.

Pred vojsko se ni govorilo, ne pisalo v časopisih o vrednosti denarja, nikdo se ni bal, da bi denar izgubil svojo vrednost ali pa v toliko pridobil na vrednosti, da bi bilo občutno prizadeto celo gospodarstvo, osebno uvoz in izvoz. Denar je imel pred vojsko stalno vrednost; avstrijska krona n. pr. je imela nekoliko večjo vrednost ko italijanska lira, francoski in švicarski frank ter srbski dinar, katerih vrednost je bila enaka, za ameriški dolar se je plačalo 5 kron itd. Dandanes pa poročajo dnevnikarji dan za dnovom o vrednosti denarja, katera se določa na borzah, tudi v tednikih se vsak teden poroča, ali so se izvršile kake spremembe glede vrednosti denarja, v strokovnih listih se razpravlja o vprašanju izboljšanja vrednosti denarja, stavijo se predlogi za gospodarsko ozdravljenje, predlaga se izenačenje denarja v svetovnem prometu, oziroma, vsaj približanje glede vrednosti, ker so razlike glede vrednosti denarja med posameznimi državami prevelike. Za francoski frank se plača sedaj okrog 2 dinarja, za liro 2.28 dinarja, za avstrijski šiling okrog 8 Din, za švicarski frank 10.95 Din, za nemško marko 13.5 Din, za dolar 56 dinarjev, za funt šterling (angleški) 276 dinarjev; razlike so vsekako pretirane, ne odgovarjajo gospodarski moči navedenih držav in silno otežkočajo mednarodni promet, osebno uvoz in izvoz, so glavni razlog za draginjo, katera obstoja še naprej, četudi se je n. pr. pri nas v zadnjih letih vrednost našega dinarja za 40 odstotkov poboljšala, četudi je v zadnjem letu prenehalo naglo skakanje in padanje dinarja.

Vzroki sedanjega, nezdravega stanja.

Kako je prišlo do sedanjih razmer? Največ je k temu pripomogla svetovna vojska, katera je stala milijarde in milijarde, katerih ni imela nobena država na razpolago. Da se dobe sredstva za vojne namene, se je brez ozira na pokritje tiskalo bankovce, kateri so vsled tega bili vedno manj vredni. Ne samo, da se ni množila zaloga zlata sorazmerno s povečanjem števila bankovcev, godilo se je še to, da so se obstoječe zaloge zlata, katere so služile za pokritje bankovcev, zmanjševale od leta do leta, ker je zlato služilo za plačilo živil in drugih potrebščin, katere smo dobili iz neutralnih držav, kakor Švica, Danska itd. Vojska je zrušila cel denarni sistem, po končani vojski se je videlo, da so najboljše odrezale neutralne države, najhujše pa bile prizadete države, ki so bile premagane, kakor Nemčija, Avstrija, Madžarska itd. Tudi naši državci je zadala svetovna vojska hud udarec, ker je velik del Srbije bil do prevrata zasaden od Avstrijcev in Nemcev in ker je skoro v celi državi po prevratu bila avstrijska krona plačilno sredstvo.

Razmere po prevratu.

Po prevratu je poleg dinarja dalj časa veljala tudi krona kot plačilno sredstvo in sicer je imela krona enako vrednost ko dinar. Kljub temu, da se je krona žigosala in s tem izpremenila v jugoslovansko krono, so gotovi krogi, ki vedno tuhtajo, kako bi udarili prečane, delali na to, da se zmanjša vrednost krone. Prišlo je do sklepa vlade, da velja 1 dinar 4 krone, četudi je na borzah v inozemstvu imela takrat krona večjo vrednost ko dinar, četudi ni bilo prav nobenega upravičenega razloga zato, da se odvzame prečanom tri četrtine njih imetja. A to še ni bilo dovolj! Pri markiranju kron se je iz razloga, da se z zmanjšanim številom bankovcev v prometu poveča vrednost dinarja, odvzelo 20 odstotkov za markiranje predloženih bankovcev; dala se je obljuba, da se bode teh 20 odstotkov lastnikom povrnilo. Na povračilo čakamo zamanj. Prejšnje vlade so vsaj v proračunih za l. 1919-1920 in 1922-1923 določile kredit v znesku 25 milj. Din za izplačilo bonov pod 1000 kron, dočim bi se priznanice za večje zneske spremenele v drž. obveznice, ki bi se obrestovale s 3 odstotki in amortizirale do 31. dec. 1937. Prejšnji finančni minister dr. Stejadinović, katerega je podpirala Radičeva stranka in Pucelj kot zastopnik Slovencev, zastopa stališče, da teh priznanic ni treba izplačati, radi tega ni unesel nobenih kreditov v proračunu, četudi so prejšnji finančni ministri dr. Veljković, dr. Kumandri, dr. Spaho mišljenja, da treba te priznanice izplačati. Ne sme se pozabiti, da je poslanec A. Babič v imenu Radičeve stranke izjavil, da ni treba izplačati 20% bonov.

Kljub temu, da so krono ubili, da se je odvzel znaten del premoženja imejiteljem kronskih bankovcev, niso dinarja rešili, se njegova vrednost ni poboljšala, temveč dinar je padal od dne do dne.

Konec prihodnjici.

Ne kosite trave prepozno!

Naša živina veliko rajši žre mlado sočno travo nego že ocvetelo in ostarelo. Tudi vedo živinorejci prav dobro, da pomladna paša izvrstno vpliva na živino, ki se po suhi zimski krmi kaj hitro opomore. Ravnoisto se doseže tudi s krmiljenjem mlade trave, ki izredno izboljša mlečnost in splošno stanje živine. Tako očividnega učinka pa ne dosežemo nikdar s staro že olesnelo in otrdelo travo, kar je tudi vsakemu prav dobro znano.

Zakaj pa žro živali rajši mlado sočno travo nego ostarelo? Zakaj zaleže prva mnogo več nego druga? Odgovor na to vprašanje nam poda kemično preiskovanje trave na nje vsebino beljakovinskih snovi. Italijanska ljulka, pokošena pred cvetjem je imela 3.20 odstotkov beljakovin, ista pokošena po cvetju pa le 1.70 odstot-

POROČNI PRSTANI V. ČUBEN
PRIŠERNOVA ULICA 1

kov teh. Ker pa ocenjujemo hranilno vrednost krmil po njihovi množini beljakovin, se iz tega določevanja da sklepati, da je hranilna vrednost trave pred cvetjem skoraj dvakrat tako velika nego trave po cvetju. To nam tudi pojasni, zakaj zaleže mlada sočna trava pri živini mnogo več nego ostarela.

Isto velja tudi za seno. Pred cvetjem pokošena trava da mnogo bolj fečno in izdatno seno nego po cvetju pokošeno, ki je izgubilo polovico svojih beljakovin. Iz tega sledi, da moramo travo pokositi prej, nego je pri nas navada, če hočemo dobiti seno, ki bo več zaleglo. Na Nemškem so začeli umni poljedelci, ki vedo čajti vrednost dobre krme, kositi travo mnogo pred cvetjem, zato pa dobijo po tri do štiri dobre košnje in na jesen še jesensko pašo. Seveda gnojijo svoje travnike močno z dušičnatimi gnojili, predvsem s čilskim solitrom, ki izredno vpliva na raščo trav. Z umnim gnojenjem in z zgodnjo košnjo travnikov so dosegli do 36 stotov sena več na enem hektarju. In to seno je tako dobre kakovosti, da zaleže kakor polovica ovsu ali druge znate krme.

Pri nas se splošno prepozna kosi trava, ker se hoče doseči čim večjo množino sena. Vendar je vrednost takega prezorjenega sena veliko manjša in bolj podobna slami nego dobri krmi. Iz tega razloga bi nujno priporočali našim kmetovalcem: **Ne kosite sena prepozno!**

Škropite krompir z modro galico!

Zadnja mokrotna leta so izredno pospešila razširjenje plesnobe (peronospor) na krompirju in znatno zmanjšala njegov pridelek. Ta bolezen, ki se pojavlja tako, da listje krompirja predčasno porjavi in se posuši, provzroča, da se gomolje v zemlji ne more povoljno razvijati in predčasno dozri. Posledica je slab pridelek in gomolje dobi nedozorele oči, ki poženejo nitkaste poganjke. Tak krompir ni za seme. Bolezen nastopi navadno najhujše tedaj, ko bi se imel krompir najbolj debeliti in zoreti, krompirišče pa je vse požgano.

Proti peronospori na krompirju pomaga edino škropljenje listja z modro galico kakor pri trtah. Škropiti treba prvič še pred cvetjem, da se v kali zamori bolezen. Če se pozneje pojavijo znaki te bolezni, je zopet škropiti z dvojno množino galice. Za prvo škropljenje vzamemo tri četrt kilograma galice in 1 in pol kilograma apna; za drugo pa 1½ kg galice in 3 kg apna. — Tako zatiranje peronospore na krompirju je dandanes edino sredstvo, da zvišamo pridelek in dobimo zdravo gomolje.

Katere vrste umetnih gnojil naj rabimo v vinogradih?

Kakor je bilo že omenjeno, uporabljamo umetna gnojila le kot pomožna umetna gnojila, kajti glavno gnojilo za trte ostane pač navadno hlevski gnoj. Mogoče je pa tudi s ponovnim gnojenjem z umetnimi gnojili trajne uspehe, če jih pravilno uporabimo, kar je posebne važnosti v težko dostopnih vinogradih.

Ker ima večina naših vinogradnikov le male površine vinogradov, bomo vzeli tako množino gnojil, ki nam zadostuje za površino od četrta orala (t. j. sedmi del hektarja ali 1400 četvornih metrov, t. j. za približno 1000 trt). Spodaj navedene množine niso previsoko vzete, kajti trta jih more izkoristiti še v večjih količinah, seveda če so tudi vsi drugi pogoji za to dani. Tudi niso te množine merodajne za vsako stanje vinograda, ampak se morajo ravnati po kakovosti zemlje, po starosti trt, po rasti, po zrelosti lesa, itd. Če opazamo jeseni na trtah mnogo zelenega lesa ali če so mladike že od spodaj zelene, tedaj jim primanjkuje fosforove kisline. Če hočemo, da bo trta bolj pognala v les, ji damo več dušika. Množina kalija se ravna po kakovosti zemlje: bele ilovnate zemlje in peščena tla potrebujejo manj kalija kakor črni sprsteninasti vinogradi. Pomanjkanje kalija pri trti se opazi tudi ob mokrotnem in mrzlem vremenu v mesecih maju, juniju in juliju, če trsno listje porumeni, med tem ko je tam, kjer ima dovolj kalija, temnozeleno.

Londonski peping.

To je staro, po vsem svetu znano in zaradi svojega posebno izbornega okusa in lepe zunanosti povsod priljubljeno jabolko. Pravi, da je angleškega rodu in da je staro že čez 300 let. Tudi pri nas je vpelano že davno. Posebno v čisti je na Štajerskem, kjer ga nozna vsak sadjar in prijatelj dobrega sadja.

Londonski peping je srednje debelo jabolko. Posebno ga označujejo močno izražena rebra, ki so zgoraj ob muhi močno razvita. Trtici peclju pa se bolj in bolj izravnava v valovito površino. Muha je precej vdrtja in navadno zaprta. Kratek peclj tiči v globoki ozki jamici, ki je ob robu nekoliko rjasta. Koža je gladka, mastna in na drevesu zelena. Ko pa je plod goden, lepo porumeni, na solnčni strani tudi umazano rdeče zagori. Posuta je z drobnimi belimi pikicami, ki so posebno čitne na solnčni strani. Meso je zelenkasto belo v plodovih, ki so rastle na soineu, pa rumeno, krhko, sočno, izbornega dišavnega okusa. Lepo razviti debeli plodovi bi se lahko merili po lepoti in dobroti z belim zimskim kalvilom, ki velja za najboljši in najdražje jabolko. Silno lepi plodovi zrastejo na pritikavcih in šparirjih (sadnih brajdah). V ugodnih legah in v prikladni zemlji pa rodi tudi visoko drevje lep, enakomerno razvit sad. Na drevesu zori od konca septembra do srede oktobra. Godno pa je od decembra in se

drži do aprila. V dobri shrambi skoro nič ne vene in tudi ne gnije rado. Tudi za prevažanje ni preveč občutljivo.

Mlado drevo raste bolj šibko in počasni. Cepijo ga navadno v krono. Pozneje pa se vendar razvije v veliko drevo z gostim košatim vrhom. Za zemljo, lego in podnebje je precej izbirčno. Dobro uspeva samo v dosti vlažni, apneni zemlji, v zavetnih, toplih legah, v milejšem vinorodnem podnebju. V suhih, nerodovitnih tleh samo životari in rodi drobne zanikarne plodove.

Ako drevesu ugaja zemlja in lega, je jako rodovit in obilo poplača negovanje in prostor, ki ga zavzema. Kakor večinoma vse žlahtne sorte, je tudi londonski peping občutljiv za razne bolezni. Posebno se ga rad prijemlje škrlup in pa rak. Tudi v cvetju je nekoliko občutljiv za mokroto in pozebo. Ker pa se razvita počasni in dolgo, se kljub slabemu vremenu reši navadno precej cvetja.

Londonski peping velja za najfinejše zimsko, namizno jabolko, ki se vedno lahko speča po najugodnejših cenah. Zal, da zaradi svoje občutljivosti in izbirčnosti ni za splošno razširjenje. Saditi ga je samo v takih krajih, kjer mu ugaja zemlja in lega.

Drevje vzgajajo po vseh štajerskih drevesnicah. Cepiče je dobiti pri vsakem večjem štajerskem sadjarju. Lepo drevje te sorte raste pri kmetijski šoli v Št. Juriju ob juž. želez.

Denar.

g Uradni tečaj za maj 1926. Finančno ministertvo je za maj 1926 odredilo sledeče uradne tečaje: 1 napoleon 218 Din, 1 turška lira 274 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.60 Din, 1 kanadski dolar 56.25 Din, 1 nemška marka 13.50 Din, 1 poljski zlat 7 Din, 1 avstrijski šiling 7.90 Din, 1 švicarski frank 10.93 Din, 1 ital. lira 2.28 Din, 1 francoski frank 1.92 dinarja, 1 belgijski frank 2.10 Din, 1 holandski guldinar 22.70 Din, 1 rumunski lej 0.225 Din, 1 bolgarski lev 0.40 Din, 1 danska krona 14.80 Din, 1 švedska krona 15.20 Din, 1 norveška krona 12 Din, 1 drahma 0.73 Din, 1 češka krona 1.08 Din, 10.000 mažarskih kron 7.95 Din.

V Carihu notira naš dinar 9.11 centimov.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Na ljubljanski blagovni borzi se je prodajalo in kupovalo blago v vagonških množinah po cenah, ki veljajo za 100 kg, postavljeno v vagone na oddajni ali namembni postaji. Cene so se dosegle tele: Pšenica 76—77 kg težka na slovenski postaji 335 Din, koruza postavljena v Pestojno 175 Din, koruza inzulaka v Ljubljani 202 Din, koruza na bački postaji 137.50 Din, oves rešetani v Novem Sadu 175 Din, ajda na slovenski postaji 280 Din, proso rumeno na slovenski postaji 210 Din, rž na slovenski postaji 210 Din, otrobi drobni na slovenski postaji 125 Din, fižol prepeličar na slovenski postaji 270 Din, fižol mešanec 150 Din, krompir beli 60 Din. Seno v balah polsladko 60 Din.

g Položaj na žitnem tržišču. V splošnem je stanje posevkov po svetu po doblej znanih poročilih povprečno prav dobro. Važno je, da ameriško vladno poročilo izredno ugodno presoja izgleda bodoče letine. Tudi po sovjetskih uradnih vesteh je stanje posevkov v Rusiji zelo ugodno. Ta poročila so pred štirinajstimi dnevi povzročila ponovno nazadovanje cen v Ameriki. Drugi vzrok leži tudi v zmanjšanem povpraševanju s strani Evrope, ki ima sedaj za nekaj časa dovolj blaga. Tudi domača poročila o stanju posevkov so ugodna, vsled česar se opazi tudi na naših borzah nazadovanje cen pšenici, koruzi in drugim vrstam žita.

g Lesna borza v Ljubljani. Kupčija z lesom še vedno ni najbolj ugodna, četudi se je že precej zboljšala. Na borzi se prodaja blago v celih vagonih po cenah, ki veljajo za 1 kubičen meter lesa. Plačujejo se: Bukovi testoni I. II. III. vrste postavljeni na mejo po 550 Din, javorjevi plohi iz I. 1924, neobrobjeni, na nakladalni postaji 750 Din, javorjevi bouls na nakladalni postaji 850 Din, javorjevi bouls iz leta 1924—1926 Ia na nakladalni postaji 1050 Din, bukovke palice Ia, popolnoma suhe, na meji 700 Din, bukovke palice debelejše na meji 750 Din, drva napolsuha v Ljubljani po 20 Din za 100 kg.

g Tržišče jajc. Kupčija z jajci je bolj mirna. Cene pri nakupu so v Sloveniji v zadnji dobi nazadovale; pri prodaji na drobno je opaziti znižanje cen v Mariboru, medtem ko so cene v Ljubljani bolj stalne. V Ljubljani je bil komad po 1 Din, v Mariboru po 0.75—1 Din. Slaba kupčija je tudi v inozemstvu, kjer pričakujejo velikih dovozov cenenege blaga iz Rusije. Na Dunaju je malo povpraševanje jajc iz Jugoslavije, ker so za tamošnji trg predraga.

g Nazadovanje svetovnih cen v marcu in aprilu. V zadnjih dveh mesecih se je opazilo na svetovnih tržiščih precejšnje oslabenje cen. Zlasti se je pocenilo tekstilno blago. Indeks cen na debelo pokazuje padce v Ameriki, Angliji, Nemčiji, Italiji, Franciji, ker se cene še niso prilagodile padcu franka — V Jugoslaviji nasprotno pokazuje splošni zlati indeks cen za marec povišek za 3 točke napram februarju, porasel je torej od 142 na 145.

g Viaska kupčija v Dalmaciji zastala. Promet z vinom v Dalmaciji se je v zadnji dobi skoraj popolnoma ustavil, le male količine se še prodajo na Hrvaško in v Slovenijo. V šibenskem kotoru ceniljo, da je še okrog 40.000 hl na prodaj. Cene so neizpremenjene.

g Gospodarska zveza, Ljubljana, notira sledeče brezobvejne cene: gnojila: kajnit Din 100; kalijska sol Din 150 42%; rudninski superfosfat 16% vreče po 50 in 100 kg Din 96; tomaževa žindra 18% vreče po 100 kg Din 140; razkleina kostna moka Din 110.—; cement: v juta vrečah, splitski »Titan« ali »Salona« Din 60, cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonških pošiljavah se pa cene primerno znižajo na fko vsaka postaja; krmila: klaino apno v vrečah po 50 kg Din 4, pri manjšem odjemu Din 5; lanene tropine Din 3.50; otrobi drobni Din 1.60; otrobi debeli Din 2.05; semena: domača detelja, črna, predenice prosta, po Din 25; lucerna, predenice prosta, po Din 25; krmilna pesa »Mamuth« ali »Eckendorfer« Din 13.50, rdeča: krmilna pesa »Mamuth« ali »Eckendorfer« Din 13.—, rumena; travna mešanica Din 12.50; mačji rep Din 12; vinograd-

riške in kmetijske potrebščine: galica modra po najnižji ceni; žveplo »Floristella« dvojnoraširano Din 3.30; trierji (žitni čistilniki tvrdke Heid) znamke IA Din 2400; trierji (žitni čistilniki tvrdke Heid) znamke IB Din 2300; gepeljni na 36 obratov Din 3500; gepeljni na 24 obratov od Din 2500 do 3000; slamoreznica na motor Din 4000; okopalniki Din 1000; ročne slamoreznice od Din 1600 do 3000; stiskalnica za grozdje od Din 1500 do 2000; mlinci za sadje od Din 1920 do 2800; reporeznice 450; robkači za koruzo Din 1400; plugi železni Din 500; gnojnične sesalke od Din 750 do 1000. Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji kakor vodne sesalke, čistilniki (pajtelni), brane poljedelske in travniške, brzoparilniki, brusilci za kose itd.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Cene živini so v zadnji dobi precej poskočile, ker so se za njo začeli zanimati predvsem Italijani. Tako so na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmu pri prodaji za 1 kg žive teže dosegli: voli prvovrstni Din 11.50, II. vrste 10 Din in III. vrste 8.50, krave klobasarice 4—6 Din, teleta 12—13 Din. Prašiči za komad: 6—8 tednov stari 200 do 300 Din, 3—4 mesece 400—450 Din.

g Živinski sejem v Mariboru 27. aprila. Na ta sejem je bilo prignanih 8 konj, 13 bikov, 236 volov, 340 krav, 7 telet, skupno 504 glave. Kupčija je bila precej dobra. Prodanih je bilo 274 glav, od teh 31 v Italijo in 20 v Avstrijo. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 8.50 do 9.50 Din, poldebeli voli 7.50—8 Din, vprežni voli 6.50—7.50 Din, biki za klanje 6.50 do 9 Din, klavne krave debele 6.50 do 7.50 Din, plemenske krave 5—5.75 Din, krave za klobasarje 4—4.50 Din mlada živina 6.75—8.75 Din. Kilogram govedine se je plačeval po 8—19 Din, teletina 12.50—20 Din, svinjina 12.50—20 Din.

g Prašičji sejem v Mariboru 30. aprila. Na prašičji sejem je bilo pripeljanih 324 prašičev, 4 ovce in 1 koza. Kupčija je bila zelo živahna in zadovoljiva. Prodanih je bilo 193 prašičev in 1 koza. Cene za komad so bile te: 5—6 tednov stari prašiči 100—125 Din, 7—9 tednov 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 350—360 Din, 5—7 mesecev 400—425, 8—10 mesecev 500—600 Din, eno leto stari 1500—1600 dinarjev komad, 1 kg žive teže 10.50 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din, koza 150 Din komad.

g Cene konj so se zvišale. Za konjske cene je za Stajersko merodajen sejem v Čakovcu. Na zadnjem sejmu so cene konjem poskočile za 1000—1500 Din za komad. Vzrok temu znatnemu dvigu je, ker je konjski kontingent za domačo uporabo popolnoma izčrpan. Ker se žrebata niso mogli spraviti v denar, so konjereji v zadnjih letih popolnoma opustili konjerejo in niso bili pripravljeni. Radi prenizkih cen se je devilo konj v zadnjih dveh letih tako drago, da ni bilo mogoče kriti niti domače potrebe. Radi pomanjkanja konj so pa seji cene znatno poskočile tako, da se zopet plača pripuščanje kobil.

g Živinska razstava. Podružnica Kmetijske družbe v Novem mestu naznanja: Živinska razstava se bo vršila 30. maja, t. j. v nedeljo od 9 zjutraj do 16 popoldne. Razstavi bodo pripuščene: 1. enobarvne krave, pšenične in rjave) krave in telice,

breje ali s teleti, enobarvni biki od 1 leta naprej, Biki, krave in telice, ki vozijo, naj se naprežejo. 2. Žrebci od 1 leta naprej, toplo- in mrzlokrvni, kobile od 3 let naprej, toplo- in mrzlokrvne, breje ali z žrebeti, mlade kobile eno- in dveletne. 3. mrjasci od 3/4 leta naprej (požlahtnjenih pasem), svinje breje ali s praseti.

Kmetovalci, poslužite se prilike in razstavite svoje lepe živali. Zato naj se vsak, kdor misli kako žival razstaviti, obvezno priglasiti do 15. majnika t. l. pri podružnici kmetijske družbe v Novem mestu. Kdor se do tega časa ne priglasil, ne bo pripuščen k razstavi. Lepe živali bodo dobile primerne nagrade. Za bolj oddaljene živali preskrbimo hleve in tudi krmo. Kmetijski strokovnjaki Slovenije, ki se za razstavo zanimate, se vabite, da jo posetite. Na razstavo bo povabljen ministrstvo poljedelstva v Belgradu in bo dana možnost, živali tudi prodati.

Letina.

g Stanje posevkov in padanje cen. Po podatkih našega kmetijskega ministrstva je bilo povprečno stanje ozimnega in jarega žita v prvi polovici aprila med dobrim in zelo dobrim. Stanje je v vseh oblastih zelo dobro ali dobro. Mestoma provzročajo škodo poljske miši. Sadnemu drevju škoduje ponekod krvava uš. Stanje živine je povoljno. — Po doslej znanih poročilih je tudi po ostalem svetu stanje posevkov prav dobro. Predvsem so cene v Ameriki in Rusiji zelo povoljne. To vpliva na svetovne cene žita, ki kažejo nazadovanje. V naslednjih mesecih bo za razvoj cen najmerodajnejše svetovno stanje posevkov. Izgleda pa, da bo težko prišlo letos do dviganja žitnih cen, ker so po vsem svetu še precejšnje zaloge starega blaga.

g Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji. Dela v hmeljskih nasadih se pridno vršijo. Srednjerani hmelj kaže bujno in zdravo rast. Na poganjkih poznega hmelja so se pa pojavili znaki holezni peronospore. Vendar zavzema ploskev zasajena s to vrsto hmelja komaj 5% hmeljsč. Paziti bo pa treba, da se peronospora, ki se je pojavila pri nas že leta 1924. in 1925., ne bo preveč razširila, četudi znatno napreduje. 1924. l. se je pokazala tedaj, ko so se tvorile kobule, 1925. l. pa že prej in letos se pojavlja, ko so poganjki komaj zrasli iz zemlje. Iz tega lahko sklepamo, da bo letos učinek te boleznii znatno občutnejši nego minula leta, zlasti če bo vreme bolj mokrotno. V obrambo hmelja proti peronospori se priporoča škropljenje s 3/4% raztopino modre galice pomešane s 1 1/2% ugašenim apnom.

Izvoz in uvoz.

g Trgovinski promet v Sloveniji. V zadnjem času je izvoz iz Slovenije in preko nje prilično živahen. Zlasti se izvažajo mnogo živine v Italijo. Les gre iz države v precejšnjih količinah, in sicer rezan in tesan v Italijo, bukovi pragi pa deloma v Italijo deloma v Nemčijo. Romunska jajca nam delajo precejšnjo kon-

kurencu v Švici. — Preko Slovenije se izvažajo večje količine žita, predvsem pšenice, in sicer v Italijo, kjer jim je naša pšenica bolj pogodu in cenejša nego ameriška. — Uvažajo se v Slovenijo v zadnjem času v precejšnji meri: modra galica in sirove kože iz Italije, kvebraho-izvleček iz Amerike, kemikalije, bencin, petrolej, lanena in bombažna preja, elektromaterijal in drugo. Kolikor se da presoditi izvoz znatno prevladuje nad uvozom. Napetost na denarnem trgu je popustila, toda obresti so previsoke, zato pričakujejo trgovci, da bo tozadnevna akcija Narodne banke uspeša.

g Naš izvoz v marcu 1926. Po podatkih generalne direkcije carin je znašal naš izvoz v marcu 409.347 ton v vrednosti 686,093.206 papirnatih Din, odnosno 62 milijonov 667.125 zlatih Din proti 368.942 tonam v vrednosti 817,744.741 papir. Din, odnosno 67,918.998 zlatih Din v enakem času minulega leta. Glavni izvozni predmeti so bili v milijonih: jajca 98.1, koruza 97.5, stavbeni les 88.9, baker 87.1, živina 36.1, pšenica 32.2 itd. V prvih treh mesecih 1926 je dosegel izvoz 1.113.041 ton v vrednosti 1767.6 milijona Din ali v zlati 161.5 milijonov Din. Lani se je v isti dobi izvozilo manj ton, toda v večji vrednosti, ker so bile cene višje.

g Nazadovanje izvoza mleka. Največ mleka se v naši državi izvažajo iz Slovenije. Vendar je izvoz lani silno padel. Dočim je znašal v letu 1924. 11,533.000 kg za 29.1 milijona dinarjev (v Avstrijo 11,529.000 kg, v Italijo 53.000 kg), je padel v letu 1925. na 5,895.000 kg za 13.9 milijona dinarjev (v Avstrijo 5,819.000 kg, v Italijo pa 76.000 kg).

Razno.

g Znižanje uvozne carine na modro galico, žveplo in čilski soliter. Ministrski svet je z veljavnostjo od 23. aprila t. l. znižal uvozno carino na galico od 12 na 6 zlatih Din za 100kg, na prečiščeno žveplo in žvepleni cvet od 1.50 na 0.75 zlatih dinarjev za 100 kg. (1 zlat dinar pri carini je 11 papirnatih dinarjev.) Ta odredba velja od 23. aprila do 31. julija t. l. To znižanje je za letos prišlo nekoliko pozno, ker je večina tega blaga že uvoženega.

g Udeleženeem VI. Ljubljanskega velesejma od 28. junija do 5. julija je dovoljen 50% popust od normalnih voznih cen na vseh progah drž. železnic za vse brze, osebne in mešane vlake razven luksuznega vlaka SOS za potovanje v Ljubljano od 20. VI. do 5. VII. in za povratek od 28. VI. do 10. VII. t. l. Tudi za prevoz razstavnega blaga velja 50% popust v smislu žel. tar. II. del. V. XIII. Te ugodnosti veljajo le na podlagi sejemске legitimacije, ki se bo prodajala v vseh večjih denarnih zavodih in trgovskih korporacijah po 30 Dinč

Prepričajte se o trpežnosti

vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31

In ori podružnic Maribor, Vetrinjska 20 tar Kamnik, Sotna 4

Današnje stanje slov. kmetijstva.

Gospodarska in socialna slika. — Napisal Fran Erjavec.

Če bi hoteli narediti točen obračun našega poljedelstva, bi morali ugotoviti sedaj še potrebe za prehrano prebivalstva, kar je pa zaradi neenakomernosti hrane pri posameznih stanovih in po posameznih krajih jako težko. Vsaj približno sliko nam bo pa morda vendarle podal sledeči, tudi le na cenitvi temelječi poizkus:

Vrsta pridelka	Celotni pridelki v q	Potrebe za prehrano prebivalstva		Točnejše primanjkuje (+) oz. preostane (-) q
		na glavo v 1 letu kg	potrebuje letno q	
Krušno žito (pšenica, rž, koruza)	732.000	150	1.006.000	- 865.000
Ostalo žito (razen ovsa)	217.000	60	402.000	- 392.000
Stročje	73.000	10	67.000	+ 28.000
Krompir	1.712.000	150	1.006.000	+ 115.000
Repa	230.000	20	134.000	+ 17.000
Zelje	228.000	20	134.000	+ 15.000
Vino	509.000 hl	45	302.000	+ 29.000
Sadje, uporabljano za hrano in za sadjevec	843.000	65	436.000	+ 151.000

Iz tega pregleda bi sklepali, da moramo uvoziti v Slovenijo izmed poljedelskih sadežev letno povprečno okroglo 12.500 vagonov žita in 280 vagonov fižola, izvozili pa bi lahko kakih 1100 vagonov krompirja, 150 vagonov zelja, 170 vagonov repe in 1500 vagonov sadja, dočim bi pridelali ostalih važnejših poljedelskih sadežev nekako ravno za dom.

Do teh zaključkov smo torej prišli potom zgorajšnjih poizkusnih računov, dejansko je pa danes položaj našega poljedelstva še slabši. Res je, da ne uvozimo toliko žita, temveč po mnenju strokovnjakov le kakih 7000 vagonov letno, toda to gre v veliki meri na škodo naše prehrane (draginja žita v prvih povojnih letih!), ki je pri velikem delu slovenskega naroda nezadostna, zaradi česar bi lahko rekli, da je nekoliko ugodnejši zaključek, do kakršnega smo pa prišli zgoraj glede žita, skoro — pristradan. Prav tako je glede pridelkov, ki jih pridelamo preveč. Strokovnjaki sodijo, da bi izvozili danes, če bi bile razmere, kakršne so bile pred vojno, lahko čistega najmanj kakih 100 vagonov fižola, 200 vagonov zelja, 500 vagonov vina, 1500 vagonov krompirja, 2000 vagonov sadja in 30 vagonov hmelja, dejansko pa ne izvozimo razen nekaj sadja, vina in hmelja skoro ničesar, ker — nimamo kam. Naša gospodarska politika se namreč lako malo briga za potrebe slovenskega kmetijstva, da ne moremo spečati niti tistih malenkosti, ki bi jih pri urejenih razmerah lahko. Če če ostanemo pri tu navedenih sodbah strokovnjakov, bi znašala vrednost (po cenah jeseni l. 1925.) našega letnega uvoza poljedelskih sadežev kakih 170 milijonov dinarjev in izvoza samo kakih 95 milijonov dinarjev, kar daje letnega primanjkljaja kakih 75 milijonov dinarjev, toda ta je iz zgoraj navedenega razloga v resnici še večji.

Kakor sem poudaril že opetovano, je ta obračun zaradi velike zanemarjenosti naše statistike le približen, a že iz tega razvidimo z nepobitno gotovostjo visoko pasivnost slovenskega poljedelstva. Popolnoma mirno tedaj lahko trdimo: Slovenija je v poljedelskem pogledu visoko pasivna dežela in slovenski kmet si ne pridelava niti zadostno množino kruha, a tudi ostalih sadežev mu njegova premajhna posestva ne prinašajo toliko, da bi se mogel z njih izkupičkom vsaj prehraniti.

Krila

za dame, moderno izdelana, trpežno sport krilo Din 75—, enobarvni ševjot Din 100—, modno-rižasto ali karo Din 140—, tenis-krilo Din 150—, kakor tudi bluže, plašče, kostume ter sploh vso konfekcijo za dame in etroke razpošilja po zelo znižanih cenah veletrgovina

R. STERMECKI

Celle št. 19.

Vzorec razne manufakture se pošljejo v pogled, ilustrirani cenik z čez 1000 slikami pa zastonj. Kdor pride z vlakom, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. — — Trgoveci engros cene.

Preseljeno!

„OLEUM“-LJUBLJANA

Industrijska trgovska družba

se je preselila v nove razširjene pisarniške prostore na

GOSPODARSKI CESTI ŠT. 8

Telefon inter. 910

Ugodna prilika. V sled velike zaloge in da si pridobi še več odjemalcev, je sklenila tvrdka F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29 prodajati volneno in polvolneno blago za moške in ženske obleke od 22. aprila do konca maja t. l. še 20 odstotkov pod že itak povsod znano, najnižjo ceno. — Pridite! Prepričajte se! — Izplačala se vam bo pot! 2654

Hrastov okrogel LES

tudi CELE PARCELE ali GOZDOVE, KUPUJE »ZORA« d. z o. z. v Črnomlju. 1537

Oglarja izvežbanega in z dolgoletno prakso, išče proti dobremu plačilu tvrdka D. MARUŠIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40.

Kolesa Peugeot v kvaliteti in ceni brezkonkurenčni. — LAHKI MOTOCIKLI 1 1/2 HP Din 6975, 2 1/2 HP Din 12.250. Izdelki staro znane svetovne znamke. — Dobava promptna od glav. zaloge: O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 11.

Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

Velika zaloga moškega in ženskega blaga

za spomladanske in letne obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vzorec.

Hišo majhno, zidano, z opeko krito, proda Jan. Gerkman, Sp. Brnik 36, p. Cerklje, Gor.

Ne pomaga nič! Prepričajte se!

Kar te res, je pa le res!

Da je najboljši nakup dobrega, trpežnega blaga za moške in ženske obleke, le pri domači, znani trgovini pri

ČEŠNIKU

Ljubljana, Lingarjeva ulica
Največja izbira svilnatih rut in šerp!